

Topalekua

121 zk. 2024ko azaroa

UPV/EHUko GIZARTE KONTSEILUA
CONSEJO SOCIAL DE LA UPV/EHU

LANGABEZIA-TASA (% 8) ETA LANA BILATZEKO DENBORA (3 HILABETE BESTERIK EZ) AZKEN URTEETAKO BAXUENAK DIRA

2020an graduatutako EHUko promozioaren laneratzea, azken 10 urteetako maximoetan

COVID-19aren urtean Euskal Herriko Unibertsitatean graduatu ziren pertsonak dira azken 10 urteetan lan-munduan ondoen txertatu diren promozioak. Okupazio-tasa % 92tik gorakoa da. "Baina" bakarra, segur aski pandemiaren beraren ondorio, karrera amaitu eta lehen enplegua lortu arteko denbora 13 hilabete luzatu dela da, aurreko promozioaren 9 hilabeteen aldean.

Lanbidek Euskal Herriko Unibertsitateko ikasleen lanera-tzeari buruz egindako inkestak ez du zalantzarik uzten. 2020. urteko gradu-amaierako promozioa (4.847 ikasleren datuekin, promozioaren %73) da **2011. urteaz geroztiko daturik onenak erregistratzen dituen**a. Inkesta egin zaien ikasle guztien %99 (emakumeak zein gizonak) lan-esperientzia duen biztanleria aktiboa da.

Inkestaren emaitzek erakusten dute promozio honetako pertsonen langabezia-tasa %8koa dela, aurreko promozioan baino bi puntu gutxiago, eta ehuneko horrek enplegu tekniko betea inguratuko luke. Promozio honetako gizonetako ikasleen langabezia-tasa %7koa zen, **serie historikoko txikiena**, eta 2011n graduatutako promozioaren %18ko tasarekin kontrastea dago.

2020an graduatutako ikasleen langabezia-tasa, gizonen kasuan bezala, %8koa zen, baina askoz ere gehiago murriztu da, kasu honetan, ehuneko hiru puntu, aurreko promozioko datuekin alderatuta.

Lanbideren inkestaren emaitzek erakusten dute konfinamendu orokorraren urtean, COVID-19aren ondorioz, UPV/EHUko promozio horretako ikasleek **karreraren amaieraren eta lehen enpleguaren arteko denbora 4 hilabete luzatu zutela aurreko promozioarekin alderatuta**. Guztira, 13 hilabete, 2019ko promozioari buruzko inkestaren 9 hilabeteen aldean (emakumeen eta gizonen antzeko datuekin).

Unibertsitatetik irten eta hiru urtera, %76,2k besteren kontura lan egiten du (%56k finkoaren kategoriarekin, eta %44k soldatapeko langile ez-finkoarekin). Bestalde, 2020ko promozioiko ikasleen %6,5ek ikasten eta prestatzen jarraitzen zuten, eta ehuneko horri %4,3 gehitu behar zaio beka-aldian, praktikaldian edo doktoratu aurreko edo osateko kontratuetan. Beste %6,2 langabezia zegoen (baina lan-esperientziaren bat zuen UPV/EHUtik irten zenetik). Nabarmentzekoa da, halaber, ekintzaile izateko interesa 20 ikasletik bat dela gutxi gorabehera (ikasleen %3,5 norberaren kontura, eta %1,1 kooperatibista gisa).

Laneratzeko Txostenak genero-desberdintasun handiak hauteman ditu titulazio teknikoan, osasunaren eta giza zientzien artean

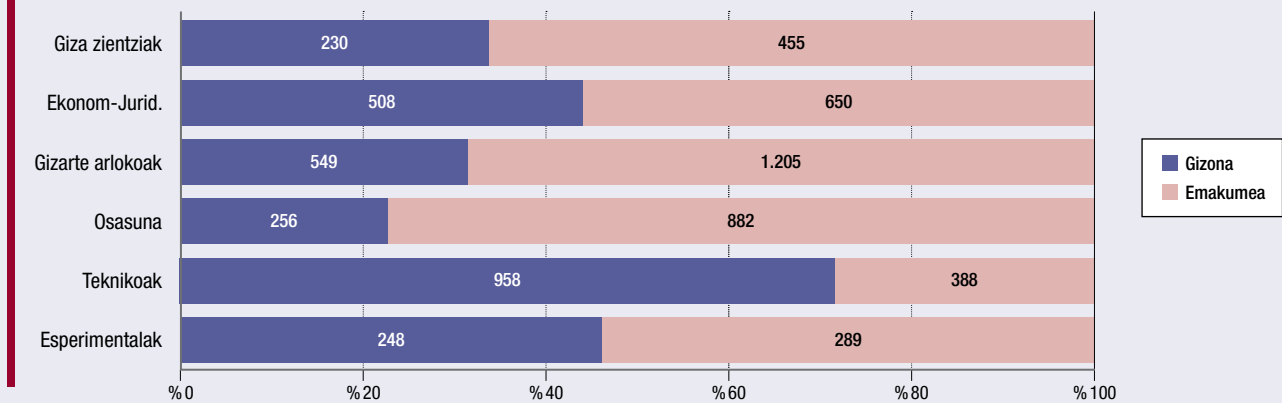
Lanbideren Laneratzeari buruzko inkestan oraindik ere genero-desberdintasun handiak ikusten dira titulazioen artean, eta horrek erakusten du denboran irauten dutela genero-erolek unibertsitate-ikasketetan (karrera teknikoetan, osasunaren eta giza zientzietan, batez ere).

Hala, **karrera teknikoetan joera nabarmena dago gizonen artean (958, %71,2 gizonak, eta 388 emakumeak, titulazio osoaren %28,2)**. Kontrako kasuan, osasunari lotutako karrerak daude: lizentziadun pertsonen %77,5

emakumeak dira, eta %22,5 gizonak. Beste horrenbeste gertatzen da karrera sozialetan, non emakumeek lan-munduan sartutako pertsonen %68,7 hartzen duten, edo giza zientzien arloan, non emakumeak diren jakintza-arlo horretan egresatutako pertsonen %66,4.

Aitzitik, generoari dagokionez ekitate handiena duten karrerak ekonomia/zuzenbidearen arlokoak dira (Emakumeak, %56,1 vs. %43,9 gizonak), eta Zientzia Esperimentalak (emakumeak, %53,1 vs. Gizonak %46,9).

AMAITU DUTEN PERTSONEN KOPURUA, JAKINTZA-ARLOAREN ARABERA

AZKEN OSOKO BILKURAK UNIBERTSITATEKO IRAKASLE ETA IKERTZAILEEN GEHIGARRIZKO ORDAINSARI OSAGARRIEN ESLEIPENARI JARRITAKO ERREKURTSOAK EBATZI DITU

UPV/EHUko Gizarte Kontseiluak ia 406.000 euroko aurrekontu-aldaketak onartu ditu

Euskal Herriko Unibertsitateko Gizarte Kontseiluaren Osoko Bilkurak, joan den urriaren 9ko bilkuran, unibertsitate-ikasturte berriko lehen bileran, ontzat eman zituen 2024ko kontuetarako aurrekontu-aldaketa batzuk, 406.000 euro ingurukoak.

Saio horretan, UPV/EHUko Gizarte Kontseiluak aurrekontu aldatzeko 10 proposamen onartu zituen, 10.000 eurotik gorako 2024ko kontuetarako, UPV/EHUko ikerketa-**proiektuetarako irakaskuntza- eta zientzia-ekipamendua erosteko**. Aldaketen zenbateko erantsia 230.000 eurotik gorakoa da.

Era berean, 10.000 eurotik beherako beste 50 aldaketa baliotzat hartzea erabaki zen, **175.000 eurotik gorako saldo metatuarekin**, Euskal Herriko Unibertsitateko zenbait sailen funtzionamendu-gastuetarako eta irakaskuntza- eta zientzia-ekipamendurako.

Berrikiago, joan den azaroaren 20ko osoko bilkuran, eta Ekonomia eta Finantza Batzordearen akordioaren ondoren, EHUko Gizarte Kontseiluak ebatzi zuen **euskal unibertsitate publikoko bost irakasle edo ikerlariri dagozkien gehigarrizko ordainsari-osagarriak onartzeko aurkeztutako errekurtsuak**. Gizarte Kontseiluko kideek Unibasq Euskal Unibertsitate Sistemaren Kalitate Agentziak egindako txostenak aztertu zituzten, eta, beren eskumenak baliatuz, interesdun bakoitzari banan-banan jakinaraziko zaizkio.

ESTATUAN EMATEN DIREN INGENIARITZA DUALEN % 70 EUSKAL UNIBERTSITATEETAN EMATEN DIRA

Euskadi, erreferentea Unibertsitateko Prestakuntza Dualean

Unibertsitate Prestakuntza Duala (UPD) Espainiako unibertsitateetan finkatzen hasi da.

Euskadi da, zalantzarik gabe, gainerako autonomia-erkidegoak begiratzen dituen ispilua.

Unibertsitateko Prestakuntza Duala (UPD) ikas-ekinezko erregimenean egiten den Lanbide Heziketako modalitate bat da. Hau da, aukera ematen zaio ikasleari ikastetxean prestakuntza bat jasotzeko eta, aldi berean, prestakuntza hori unibertsitatearekin batera ikasketa-planaren zati bat egiten laguntzen duen edo parte hartzen duen enpresa edo erakunde batean praktikan jartzeko.

Horrela lortzen da unibertsitate-ikasketak enpresen benetako premietara hobeto egokitzea, eta nabarmen handitzen da ikasleen enplegarritasun-maila ikasketak amaitzean, gure inguruko herrialdeetan antzeko esperientzietan egiaztatu den bezala. Gainera, ordainsaria nahitaezkoa da, eta ikasleak prestakuntza jasotzen ematen ematen duen denbora luzeagoa da. **Azken batean, etorkizunerako itxaropen handiak dituen eredu da.**

Egia esan, UPDk **pisua hartu du azken hiru urteetan**. Unibertsitateen %85ek titulazio dualen bat ezarrita dute (guztizkoaren %37) edo etorkizun hurbilean egiteko interesa agertu dute (guztizkoaren %48). Gaur egun, UPD 11 autonomia-erkidegotan dago, batez ere unibertsitate publikoen eremuan.

Testuinguru horretan, **Euskadi** (bide honen aldeko apustua egin zuen 70eko hamarkadaren erdialdetik esperientzia aitzindariekin) adibide ona da, Bertelsmann Fundazioak, Espainiako Unibertsitateen Kontseilu Sozialen Konferentziak (CCS) eta Mondragon Unibertsitateak egindako *'Radiografía de la Formación Dual Universitaria en España'* ikerketan jasotzen denez, 60 unibertsitatek (46 publiko eta 14 pribatu) emandako datuetan oinarrituta.

Hala, Euskadi da prestakuntza dualaren eskaintzarik handiena duen autonomia-erkidegoa. Izan ere, **EAEko hiru unibertsitateek (UPV/EHU, Deustu eta Mondragon Unibertsitatea) Espainiako unibertsitate-prestakuntza dualaren eskaintzaren erdia biltzen dute:** 36 gradu eta 23

master. Andaluziak, prestakuntza mota horretan bigarren erkidego garrantzitsuen denak, 24 unibertsitate-gradu eta 14 master dualizatu ditu.

Alde horretatik, txostenean azpimarratzen da Euskadin dualizazioaren aldeko apustu estrategikoak bultzada bateratua sustatzen duela enpresa-elkarteen, gobernu autonomikoaren eta unibertsitateen artean, erakunde horien arteko lankidetzak estua lortuz UPD bultzatzeko. Ikuspegi horren bidez, aurrerapen handiagoak lortzen dira ikaslea lan-merkatuaren beharren eta eskaeren arabera prestatzeko garaian, hezkuntzaren eta enpleguaren arteko zuzeneko lotura ezarritik.

Azterketa-eremuen arabera, ingeniartzen eremuan dualizazio handiagoa dagoela ikus daiteke, %64 baitira. Industria-ingeniartzen, ingeniartza mekanikoaren, ingeniartza automatikoaren, industria-antolakuntzaren ingeniartzen eta nabigazio-ingeniartzen ezagutza-eremurako joera nabarmentzen da (%27), eta, ondoren, informatika- eta sistema-ingeniartzen eremua (%18) eta ingeniartza elektrikoaren, elektronikoaren eta telekomunikazioaren eremua (%14). Datu erantsi gisa, **gaur egun, Estatuan ematen diren ingeniartza dualen %68 biltzen ditu Euskadik.**

PRESTAKUNTZA DUALEN SISTEMA HOBETZEKO NEURRIAK

Duala hamarkada bat baino gehiago Espainian Heziketa Duala abian jarri zenetik, oraindik ez du lortu indar berarekin gure inguruko beste herrialde batzuetatik askatzea. Ez da ahaztu behar, gainera, UPDren araudia autonomia-erkidego bakoitzaren unibertsitate-estrategiaren eta -politikaren mende dagoela. Hori dela eta, adituen lehen gomendioa da **administrazio publikoaren arteko arauketen koordinazioan eta homogeneizazioan sakontzea**. Aldi berean, inplikaturako eragileen artean elkarrikteta eta konpromiso handiagoa dagoela adierazi dute adituek.

Era berean, honako hauen aldeko apustua egiten da: **UPDren ikuspegi sektoriala**, non hezkuntza-programak hertsiki bat datozen sektore bakoitzaren eskari eta joera espezifikoekin; kontratu-esparruan malgutasun handiagoa, FDU sektore ekonomiko berrietara zabaltzeko; UPD lurralde bakoitzeko ekonomiarekin lotura handiagoa; eta esparru malguagoa, txandakako kontratuaren nahitaezotasunean.

Azkenik, txostena egin duten adituek funtsezkotzat jotzen dute **kenkari fiskalak, dirulaguntzak edo laguntza zuzenak aplikatzea, enpresa gehiagoren parte-hartzea sustatzeko**, bai eta Europar esparru bateratu bat sortzea ere, alderagarritasuna eta nazioarteko mugikortasuna bermatzeko. Frantziaren adibidea jarri da. Bertan, parte hartzen duten enpresek karga sozialen %100eko salbuespena dute (mikroen-presentzat), prestakuntzarako finantzaketa gehigarria, eta %100erainoko pizgarriak unibertsitate parte-hartzaileentzat.

GAITASUN DUALEKO TITULAZIOAK, EZAGUTZA EREMUAREN ARABERA BANATUTA 2024an, ESPAINIAN

Arkitektura, eraikuntza, eraikigintza eta hirigintza, eta ingeniartza zibila	%1
Biokimika eta bioteknologia	%2
Nekazaritza-zientziak eta elikagaien teknologia	%2
Ekonomia zientziak, enpresen administrazioa eta zuzendaritza, marketina, merkataritza, kontabilitatea eta turismoa	%11
Hezkuntza-zientziak	%2
Gizarte-zientziak, gizarte-lana, lan-harremanak eta giza baliabideak, soziologia, zientzia politikoa eta nazioarteko harremanak	%13
Kultura-industriak, diseinua, animazioa, zinematografia, ikus-entzunezko ekoizpena	%2
Ingeniartza elektrikoa, ingeniartza elektronikoaren eta telekomunikazioaren ingeniartza	%14
Industria-ingeniartza, ingeniartza mekanikoa, ingeniartza automatikoa, industria-antolakuntzaren ingeniartza eta nabigazio-ingeniartza	%27
Ingenieria informatikoa eta sistemak	%18
Ingenieria kimikoa, materialen ingeniartza eta natura-ingurunearen ingeniartza	%3
Kazetaritza, komunikazioa, publizitatea eta harreman publikoak	%2
Kimika	%3

EUSKAL UNIBERTSITATEEK IA 71.150 MATRIKULA ERREGISTRATU ZITUZTEN 2022/23 IKASTURTEAN, URTEKO %0,9ko IGOERAREKIN

Generoen arteko desberdintasunak euskal unibertsitatean: neska graduatu gehiago, baina mutilak dira gehien doktoratzen direnak

Eustatek egindako Euskadiko Unibertsitate Estatistikari buruzko azken txostenak agerian uzten du denboran mantentzen den desberdintasuna: neska graduatu gehiago daude mutilak baino, eta, hala ere, genero maskulinoak emakumeenaren gainetik jarraitzen du doktoregoetan.

BAEko UNIBERTSITATEETAN MATRIKULATUTAKO IKASLEAK, IKASKETA-MAILAREN ARABERA.
(2022/23)

	Guztira	Gizonak	Emakumeak	Publikoa	Pribatua	Aurreko ikasturtearekiko aldakuntza (%)
Total	71.142	35.587	38.555	49.046	22.086	0,9
Graduak	59.949	27.047	32.902	41.127	18.822	1,6
Graduondokoak	11.193	5.540	5.653	7.929	3.264	-2,7
Master ofizialak	6.537	3.228	3.309	3.904	2.633	-4,0
Doktoregoak	4.656	2.312	2.344	4.025	631	-0,9

2022/23 ikasturtean, Euskadin zentroak dituzten unibertsitateek (UPV/EHU, Deustuko Unibertsitatea eta Mondragon Unibertsitatea) **71.142 matrikula erregistratu zituzten, aurreko ikasturtean baino %0,9 gehiago, 106 titulaziotan banatuta**. Horrela, sendotu egin da azken sei urteetan izandako goranzko joera neurritsua.

Eustatek egindako Unibertsitate Estatistikari buruzko azken txostenak erakusten duenez, matrikulen gehikuntza hori graduako titulazioetan mila ikasle inguruko hezkundeari esker gertatu zen, eta horrek konpentsatu egin zuen bai masterreko ikasketetan (%4ko jaitisiera) bai doktoretzan (%0,9ko murrizketa) izandako matrikulen galera txikia.

Estatistika ofizialak erakusten duenez, **emakumeak (38.555 matrikula) ikasle guztien %54 ziren, eta proportzio hori ia egonkor mantendu da denboran zehar**. Hain zuzen ere, txostenaren ondorio nagusietako bat da aurreko ikasturteetako egoerari eusten zaiola: **gehiago dira karrerak amaitzen dituzten emakumeak eta, hala ere, gehiago dira doktoratzen direnak mutilak**. Hala, guztira 14.266 pertsonak amaitu zituzten ikasketak 2023an, aurreko urtean baino %1,5 gehiagok. Horietatik 9.932k gradu-titulua lortu zuten, 3.715ek masterra amaitu zuten eta 619k doktorego-tesiak irakurri zituzten.

Ikasketak amaitu zituztenen sexuaren arabera banaketa aldatu egin zen lortutako ikasketa-mailaren arabera. Graduotutako pertsonen artean, emakumeen kopurua (5.739) nabarmen handiagoa izan zen gizona baino (4.193). Kopuru erlatiboetan, emakumeak %58 izan ziren. Masterreko tituludunetan murriztu egin zen gizonen eta emakumeen arteko aldea, nahiz eta emakumeak gehiengoa izaten jarraitu, %53. Aitzitik, egoera aldatu egin zen doktoretza lortu zutenen artean, emakumeak %48 izan baitziren.

Eustatek egiaztatu duenez, 22/23 ikasturtean sexuaren arabera banaketa oso desorekatua zuten ikasketak

egin ziren. Titulazioak Hezkuntzaren Nazioarteko Sai-lkapen Normalizatuak (INSN-F) zehaztutako ikasketa-eremuen arabera taldekatzen direnean, argi geratzen da ikasleek diziplina akademikoa aukeratzeko orduan duten lehentasunak zerikusi handia duela beren sexua-rekin.

Hala, **osasunaren eta gizarte-zerbitzuen arloko ikas-keta gehienak feminizatuta** egon ziren, **ikasketa ho-riek egin zituzten lau pertsonatik hiru emakumeak izan baitziren**. Beste muturrean informazioaren eta ko-munikazioen teknologiei buruzko irakaskuntzak daude, eta horien ikasleen %80 gizonak dira. Natura-, kimika-, fisika- eta matematika-zientzien sektoreak, ordea, ez zuen ulertu genero-arrakalarik, eta sexuen arabera banaketa ekitatiboa izan zuen.

UNIBERTSITATE PUBLIKOAREN NAGUSITASUNA

Eustatek berretsi du Unibertsitate Publikoa (UPV/EHU) dela ikasle gehienek gehien aukeratzen dute-na (zehazki, ikasleen %69k). Hala ere, 2022/23 ikas-turtea izan zen lehena unibertsitate publikoetan matrikulatutako ikasleak guztizkoaren %70 baino gutxiago izan ziren erregistroak dauden unetik.

Unibertsitate publikoa, ordea, bere eskaintza titu-lazio bikoitzen goraldira egokitzea lortzen ari da. Duela hamarkada bat gradu bikoitzak unibertsita-te pribatuen eskumen eskusiboa ziren, publikoek ere ez baitzituzten eskaintzen, baina bilakaera na-barmena izan da, eta, 2022/23 ikasturtean, **gradu bikoitzeko hiru ikasletik batek ikastetxe publiko bat aukeratu zuen**.